

Sprawozdanie

z działalności Muzeum Regionalnego w Człuchowie

za 2024 r.

Na dzień 31 grudnia 2024 r. w Muzeum było zatrudnionych 9 pracowników (6,25 etatu) – jeden pracownik działalności podstawowej kustosz (0,5 etatu); pracownicy administracji: główna księgowa (0,25 etatu), dyrektor (1 x etat); trzech pracowników obsługi (3x1 etat); pracownik gospodarczy (1 etat) i dwie sprzątaczkę (2x0,25 etatu).

W sezonie letnim w 2024 r. do obsługi zwiedzających została zatrudniona na umowę o pracę jedna osoba oraz dziewięć osób na umowę zlecenie.

Do końca 2024 roku Muzeum osiągnęło wpływy ze sprzedaży biletów wstępu w wysokości **287.105,90 zł**, Muzeum odwiedziło 37.241 zwiedzających, w tym 16.928 osób bezpłatnie (m.in. podczas *Nocy Muzeów, Zamkowego Pikniku Historycznego*).

1. Gromadzenie, opracowywanie i konserwacja zbiorów:

W roku sprawozdawczym zbiory Muzeum powiększyły się przede wszystkim o zabytki o charakterze militarnym oraz obiekty kartograficzne. Wśród pozyskanych do zbiorów Muzeum obiektów znalazły się m.in.:

- karabin pruski kapiszonowy, Gdańsk 1837
- strzelba wschodnia z zamkiem skałkowym, stal, drewno, srebro, koral, XVIII w.
- szpada oficera napoleońskiego, Francja, pocz. XIX w.
- pistolet podróżny, skałkowy, Francja, ok. 1750 r.

Do działu bibliotecznego – dokumentacyjnego, do części kartograficznej, zakupiono 23 mapy.

2. Działalność wystawiennicza:

Wystawy stałe:

1. *Badania archeologiczne na człuchowskim wzgórzu zamkowym,*
2. *Kultura materialna Ziemi Człuchowskiej, Obróbka lnu, Współczesny haft ludowy i rzeźba z regionu,*
3. *Sztuka i rzemiosło artystyczne XV-XX w.,*
4. *Pradzieje ziemi człuchowskiej,*
5. *Z dziejów miasta i regionu.*

W roku sprawozdawczym na stałych ekspozycjach Muzeum Regionalnego w Człuchowie prezentowane były również muzealia wypożyczone z:

- Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku,
- Muzeum Ziemi Złotowskiej w Złotowie,
- Muzeum w Koszalinie,
- Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie.

Wystawy czasowe:

- 3 kwietnia 2024 r. – Udostępnienie wystawy **„Dawne zawody w miniaturze”**

Wystawa "Dawne zawody w miniaturze" prezentowała 18 dioram, które przedstawiały warsztaty i pracownie rzemieślnicze takich tradycyjnych zawodów jak praczka, kowal, lutnik, modystka czy np. abażurnik. Autorką prac jest Elżbieta Marcinkowska - Wilczyńska, która od kilkunastu lat jako artystka-miniaturzystka tworzy kolaże i prace w formie dioram. Ekspozycja "Dawne zawody w miniaturze" została opracowana przez Muzeum domków lalek, gier i zabawek.

- 9 maja 2024 r.- Otwarcie wystawy **„Eugeniusz Kozłowski Zatrzymać czas”**

Eugeniusz Kozłowski to człuchowski artysta, który w 2024 r. obchodził jubileusz 50-lecia swojej twórczości. Na wystawie znalazło się aż sto prac artysty, które doskonale obrazowały różnorodną tematykę jego malarstwa. Wystawę była dostępna do końca lipca br.

- 12-30 czerwca 2024 r. – Udostępnienie wystawy **„Człuchów w akwareli”**

"Człuchów w akwareli" to wystawa prac uczestników warsztatów malarskich, które odbyły się w Miejskiej Bibliotece Publicznej pod kierownictwem Mirosława Megera. Wystawę można było oglądać do 30 czerwca br.

- 9 lipca 2024 r. – Udostępnienie wystawy „**Picasso Ludzka Komedia**”

Od 9 lipca była dostępna w naszym Muzeum niezwykła wystawa czasowa, Pablo Picasso "Ludzka komedia", która pochodziła z kolekcji Epicentrum Art. Gallery. Było to 16 litografii na papierze, które artysta stworzył w 1954 roku na zlecenie wydawcy Tériade. Zestaw 180 rysunków i 16 litografii, powstał aby zilustrować największe dzieło H. Balzaca "La Comédie Humaine". Picasso był wielbicielem twórczości Honoré de Balzaca, w swojej karierze wielokrotnie odwoływał się do dzieł tego autora.

- 8 sierpnia 2024 r. – Otwarcie wystawy „**Kolory życia**”

Wystawa "Kolory życia" to 70 dzieł, autorstwa 9 znakomitych polskich malarzy XX i XXI w.: Kiejstuta Bereźnickiego, Henryka Czeźnika, Edwarda Dwurnika, Jana Lebensteina, Tadeusza Pfeiffera, Ewy Skaper, Franciszka Starowieyskiego, Zbigniewa Urbalewicz i Andrzeja Wróblewskiego.

Wszystkie prace pochodzą z bogatej kolekcji sztuki Marii i Marka Pileckich, składającej się z malarstwa, grafiki, rzeźby i innych gatunków sztuk plastycznych, stale rozwijającej się, od niemal czterdziestu lat.

Prezentowana w Muzeum Regionalnym w Człuchowie wystawa, została zorganizowana we współpracy z Agencją Zegart i była eksponowana do 15 września br. Kuratorem wystawy był Zbigniew Buski.

- 17 października 2024 r. – Otwarcie wystawy „**Porcelanowe mleczniki z kolekcji Jana Stanisława Ceitel**”

Wystawa "Porcelanowe mleczniki z kolekcji Jana Stanisława Ceitel" to ekspozycja, która dotyczyła jednego z trzech naczyń określanych przez kolekcjonerów porcelany tzw. "środkiem stołu". Pojęcie to obejmuje dzbanek, cukiernicę oraz mlecznik i to właśnie mlecznik był "bohaterem" tej wystawy. Zaprezentowano na niej ponad dwieście obiektów z XIX i XX w., z różnych wytwórni porcelany m.in. z Chodzieży, Ćmielowa, Wałbrzycha czy Jaworzyny Śląskiej.

- 21 listopada 2024 r. – Otwarcie wystawy Janusza Zigmanskiego „**Krajobraz. Ostatni motyw wewnętrzny**”

Na wystawie Janusza Zigmanskiego „Krajobraz. Ostatni motyw wewnętrzny”, prezentowano kilkadziesiąt prac człuchowskiego artysty głównie z ostatnich lat twórczości.

3. Działalność edukacyjna:

- Ferie w Muzeum (29.01. – 09.02.2024 r.)

W czasie ferii zimowych Muzeum zaproponowało dzieciom i młodzieży zajęcia plastyczne w związku z ogłoszeniem przez Muzeum kolejnej, X edycji konkursu *Architektura zamku w Człuchowie* oraz takie zajęcia plastyczne jak: *Portrety człuchowskich starostów*. Podczas ferii zorganizowano również zajęcia tematyczne: warsztaty tkackie – *Ginące zawody*; *Poszukiwacze muzealnych skarbów*; *Śladami zamkowych legend* – tworzymy własną legendę.

- Warsztaty świąteczne – 20-22.03.2024 r.

„Warsztaty świąteczne z elementami kaszubskiego etnodizajnu” to zajęcia, które zorganizowała Fundacja Czart Pomorza. Było to: malowanie/zdobienie ceramiki metodą podszkliwną oraz szkliwienie, malowanie witrażowe na szkle, malowanie na drewnie.

- Warsztaty świąteczne – 6-20.12.2024 r.

Grudzień w naszym Muzeum to czas warsztatów świątecznych. Od 6 grudnia w muzeum odbywały się zajęcia wypiekania i zdobienia pierników oraz tworzenia ozdób choinkowych z masy porcelanowej.

Konkursy:

- **Architektura zamku w Człuchowie** - X edycja. Na konkurs zgłoszono 60 prac od 59 uczestników. Nagrodzone i wyróżnione prace prezentowane są przez cały rok na kolejnych kondygnacjach przejazdu bramnego, aż do rozstrzygnięcia następnej edycji konkursu.
- 19 grudnia 2024 r. odbyło się rozstrzygnięcie XII edycji konkursu plastycznego "**Ozdoba choinkowa, karta bożonarodzeniowa z elementami zabytkowej architektury mojej miejscowości lub okolicy**". Na konkurs wpłynęło 204 prace od 149 uczestników. Konkursowi towarzyszyła wystawa pokonkursowa, która była prezentowana do 17 stycznia 2025 r.

4. Inne wydarzenia:

- 18 stycznia odbył się koncert karnawałowy „**Przetańczyć całą noc**” w wykonaniu Zespołu ARTE CON BRIO.
- 18 maja 2024 r. - **Noc Muzeów**

Tegoroczna Noc była w klimacie filmowym. Przenieśliśmy się w zrekonstruowane realia amerykańskiego szpitala polowego z czasów wojny koreańskiej (1950-1953) znanego wszystkim z serialu M.A.S.H. Można było zobaczyć oryginalne pojazdy wojskowe tamtych czasów, spróbować klasyków amerykańskiej kuchni czy usłyszeć m.in. o Polakach, którzy trafili na front koreański.

- 30 maja i 1 czerwca 2024 r. – Pokazy historyczne „**Wikingowie na zamku w Człuchowie**”

30 maja i 1 czerwca br. odbyły się pokazy kowalstwa historycznego oraz życia codziennego w średniowieczu, które przygotowała *Drużyna spod starych dębów*.

- 7 czerwca 2024 r. – promocja najnowszego numeru **Merkuriusza Człuchowskiego**, która była połączona z obchodami 30-lecia tego czasopisma.
- 17 sierpnia 2024 r. – **Zamkowy Piknik Historyczny**

W programie tegorocznego Pikniku znalazły się m.in. pokaz walk rycerskich, pokaz artylerii średniowiecznej, warsztaty tańca dawnego.

- W czerwcu odbył się I etap tegorocznych badań archeologicznych, które były prowadzone w studni zamkowej:

Pomimo wstępnego charakteru działań, naukowcy odkryli wiele ciekawych znalezisk: moneta z XVII w., szklany pocisk, główka fajki, fragmenty naczyń glinianych i kafli piecowych.

W sierpniu odbyły się II etap badań archeologicznych:

„W wyniku prac, naukowców z Uniwersytetu Warszawskiego, usunięte zostały kolejne poziomy wypełniska zasypanej niegdyś studni. Na głębokości 11 metrów poniżej poziomu dziedzińca w studni pojawiła się woda. Dzięki przeprowadzonym badaniom rozpoznano sposób, w jaki urządzenie wodne zostało skonstruowane. W wyższej partii cembrowiny była ona wymurowana z cegieł, natomiast w dolnej znajdowały się duże bloki kamienne, które zostały specjalnie wyprofilowane tak, aby tworzyły okrąg. W trakcie prac w szybie studziennym znajdowane były liczne zabytki. Poza dużą ilością fragmentów potłuczonych naczyń glinianych, kafli piecowych czy kości zwierzęcych znajdowano także przedmioty codziennego użytku takie jak monety, klucze, noże, podkówki butów czy też toporek. Wśród odkrytych zabytków znalazły się także kule do broni palnej, wykonane z ołowiu oraz szkła. Do nietypowych znalezisk zaliczyć należy drewniane nosidło z zaprawą wapienną, które zapewne jest reliktem próby naprawy, niszczącej w okresie nowożytności, studni. Odnalezione zabytki w większości datowane są na XVII w., kiedy to studnia została wyłączona z użytkowania i zasypana.”

- 14 listopada 2024 r. odbył się koncert muzyki filmowej w wykonaniu Zespołu Arte Con Brio solistami byli Adela Konop i Filip Czarnecki. Koncert zgromadził liczną publiczność i był okazją do powrotu myślami do ulubionych scen filmowych zarówno polskiej jak i światowej kinematografii.

5. Działalność popularyzatorska i wydawnicza

- *Merkuriusz Człuchowski*, kwartalnik redagowany przez *Klub Przyjaciół Muzeum*, w czerwcu 2024 r. ukazał się kolejny numer Kwartalnika *Merkuriusz Człuchowski*, Nr (114-117) 2023 r.
- Wystawom czasowym towarzyszyły zaprojektowane przez pracowników i wydane przez Muzeum składanki i plakaty
- Jednym ze współautorów monografii gminy Rzeczenica pt. „Dzieje Gminy Rzeczenica”. był pracownik Muzeum dr Marian Fryda. Promocja tej publikacji odbyła się 5 kwietnia 2024 r.

6. Inne

W 2024 r. Muzeum umożliwiło zorganizowanie na terenie swojej siedziby takich wydarzeń jak m.in.:

- *I Człuchowski Bieg dla WOŚP* – 26 stycznia 2024 r.

- *Tropem Wilczym. Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych* – 3 marca 2024 r.

- *Bieg Krzyżaka* - 24 sierpnia 2024 r.

Plan działalności Muzeum Regionalnego w Człuchowie na 2025 r.

Warsztaty świąteczne – (marzec/kwiecień)

Wystawa poplenerowa malarstwa w Osiekach (kwiecień-maj)

Wystawa broni cywilnej z kolekcji Tomasza Skowronka (kwiecień-maj)

Noc Muzeów – 17 maja 2025 r.

Wystawa „Światło i cień. Dziedzictwo rodziny Witkiewiczów” oraz „Akordy światła. Fotografie Mieczysława Karłowicza” – (czerwiec- sierpień)

Konkurs *Architektura Zamku w Człuchowie* - rozstrzygnięcie 12 czerwca 2025 r.

Architektura Zamku w Człuchowie - wystawa pokonkursowa

Wystawa *Salvador Dali Plemiona Izraela*- (lipiec)

Zamkowy Piknik Historyczny – 17 sierpnia 2025 r.

Koncert muzyki barokowej w wykonaniu Capelli Thoruniensis wraz z Tytusem Wojnowiczem – październik 2025 r.

Wystawa *porcelany* (wrzesień– grudzień)

Wystawa malarstwa Jerzego Łuczaka – (wrzesień-listopad)

Warsztaty bożonarodzeniowe – grudzień